

Platform Bescherming Burgerrechten
Weteringschans 259
1017 XJ Amsterdam
www.platformburgerrechten.nl

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissies voor BZK/AZ en V&J
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Afschrift aan: minister van Veiligheid en Justitie

Amsterdam, 29 februari 2012

Betreft: wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche

Geachte Kamerleden,

Hierbij dringt het Platform Bescherming Burgerrechten er bij u op aan om het wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche niet aan te nemen, en wel om de hierna volgende redenen:

1. Het middel van registratie van prostituees en de opslag van hun gegevens in een centrale databank is naar onze mening flagrant in strijd met de Wet bescherming persoonsgegevens. Het gaat hierbij namelijk om gegevens betreffende het seksuele leven en de registratie hiervan is verboden. Dat heeft ook de minister zelf toegegeven. Alleen een zwaarwegend algemeen belang zou als rechtsgrond een uitzondering kunnen zijn. Ook moet het middel in verhouding staan tot het doel, namelijk bestrijding van misstanden in de seksbranche. Wij verwijzen wat dat betreft naar het onderzoek dat de Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann (VVR) heeft laten uitvoeren evenals naar een scriptie van Heleen Lamm.¹
2. Het middel van registratie van prostituees is, zo wijzen die onderzoeken uit, niet geschikt om het doel van bestrijding van misstanden in de seksbranche te bereiken. Integendeel: juist het in het leven roepen van een maatregel waarbij mensen een status als legaal werkende verleend kan worden, ook wanneer er een vermoeden van misbruik is, zou in de praktijk een legitimatie van mensen- en vrouwenhandel kunnen betekenen.
3. Het middel is erger dan de kwaal in zoverre dat het vrouwen, prostituees en eventuele slachtoffers van vrouwenhandel kwetsbaarder maakt. De registratie en opslag van hun gegevens in een centrale databank vormt een extra risico voor deze vrouwen. Wij wijzen op de gevaren van koppeling van bestanden, *hacking*, onbevoegd gebruik, internationale uitwisseling van gegevens e.d. Zowel in de sfeer van zorg, verzekeringen, betalingsverkeer en sociale zekerheid zullen risico's van stigmatisering ontstaan. Wij voegen hier een verslag bij van een recent gesprek met de (ex-)prostituee Patricia die een serie over haar eigen ervaringen schreef in het

---

¹ Zie VVR, *Juridische analyse inzake mogelijke strijdigheid van de voorgestelde algehele registratieplicht voor prostituees met de Wet bescherming persoonsgegevens* (januari 2011), <http://www.vrouwenrecht.nl/opinie/vvr/onderzoekregistratieprostituees>; Heleen Lamm, *Wetsvoorstel prostitutie niet rijp om aangenomen te worden* (november 2011), <http://www.projectsonwomensrights.nl/afstudeerscriptie-regulering-prostitutie.html>.

Parool. Zij wijst met name op de onmogelijkheid ooit nog uit de bestanden te geraken als je uit de prostitutie bent, en ook op de risico's als je van de stad naar het platteland gaat.²

4. Er kunnen andere oplossingen worden gezocht voor het probleem, oftewel de zogeheten subsidiariteit. In de praktijk blijkt juist de informatie over hun rechtspositie zo van belang voor degenen die in de seksbranche werken. Dat wees ook een recent debat in Felix Meritis d.d. 27 januari jl. over dit onderwerp uit met o.a. Maria Genova en een slachtoffer van vrouwenhandel uit Oost-Europa. Deze vrouwen die nu inmiddels een groot deel uitmaken van de prostitutie hebben in wezen geen slechte rechtspositie, maar laten zich intimideren door de mannen/pooiers. Hen goed informeren en bijstaan zou erg helpen om hun positie te verbeteren, zoals ook Marieke van Doorninck heeft aangegeven in haar pleidooi voor een ombudsvrouw op dit terrein.³ Een eenmalig gesprek met een ambtenaar is hiertoe naar onze mening volstrekt onvoldoende. Als de bedoeling van de registratie is dat de vrouwen over hun rechtspositie worden geïnformeerd zou dat direct en effectiever kunnen zonder registratie. Ook steun en versterking van de kracht van vrouwen/prostitutiees van onderop zou zeer goed kunnen werken, zo wees het debat in Felix Meritis uit.⁴ Er moeten passende maatregelen zijn ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Die ontbreken in dit wetsvoorstel. Integendeel, het lijkt erop of steeds vaker de wetgever genoeg moet nemen met een toezegging van de minister dat het in de praktijk van de uitvoering wel goed komt wat dat betreft. Helaas blijkt dan juist in die praktijk dat er onduidelijkheden en overtredingen plaatsvinden van nationale en Europese privacywetgeving. Maar dan is het te laat en kan de wetgever daar niets meer aan doen; hooguit de rechter. Wat hier gebeurt is in feite dat de wetgever een soort blanco cheque uitgeeft aan de uitvoerder.

Overige opmerkingen:

Ons is na enig onderzoek gebleken dat juist het veld, d.w.z. de sekswerkers zelf maar ook de hulpverlening, politie (Raad van Hoofdcommissarissen) en ambtenaren van de GG&GD en de basisadministratie geen voorstanders zijn van realisatie van dit wetsvoorstel. Integendeel, het wordt door het veld vooral gezien als een Haagse aangelegenheid van politici en het ministerie en her en der in het land ook wat politici als wethouder Asscher e.a. Wij achten dit een zorgelijke zaak. Immers, een rechtssociologische wet is dat een wet juist door degenen die er mee moeten werken zou moeten worden gedragen. Tevens willen wij erop wijzen (zie ook het verslag van het gesprek met Patricia) dat de macht van ambtenaren waar men zich moet registreren navenant toe gaat nemen en de positie van degenen die in dat registratiegesprek gegevens moeten aanleveren navenant afneemt. Dat geeft risico's van machtsmisbruik en ook dat vinden wij een zorgelijke zaak.

Namens de deelnemers aan het Platform Bescherming Burgerrechten, verblijf ik,
Hoogachtend,

Vincent Böhre
voorzitter Platform Bescherming Burgerrechten
voorzitter@platformburgerrechten.nl

---

² Het verslag van het gesprek van Joyce Hes met Patricia d.d. 16 januari jl. is tevens beschikbaar op <http://www.platformburgerrechten.nl/doc/documenten/Verslag%20gesprek%20met%20Patricia.pdf>.

³ Zie Marieke van Doorninck, *Meer grip overheid op prostitutie*, Parool 12 december 2011.

⁴ Zie het verslag van het debat in Felix Meritis op de website van het Platform Bescherming Burgerrechten: "*Stop met prostituee als onderdeel van het probleem te zien*" (2 februari 2012), <http://www.platformburgerrechten.nl/artikelen/2012/cybercafe prostitutie>.

Mede namens de volgende Platform-deelnemers:

Humanistisch Verbond

Stichting KDVP

Stichting Meldpunt Misbruik ID-plicht

Ouders Online

Stichting Privacy First

Burgerrechtenvereniging Vrijbit

Kaspar Mengelberg, vanuit DeVrijePsych

Jacqueline Gerretsen (actief lid van het Humanistisch Verbond Amsterdam Amstelland)

Joyce Hes (adviseur Platform Bescherming Burgerrechten)